

Nederland gaat ten onder aan kortetermijndenken

Door de overheersende aandacht voor de korte termijn worden een aantal neerwaartse spiralen in gang gezet. Bedrijven kunnen daaruit niet ontsnappen. Uiteindelijk wordt de eigen bestaansreden vernietigd.

Philips verplaatst de administratie naar Polen. Een maatregel met als doel kostenbesparing. Het eerste bedrijf dat begint met het overbrengen van werk naar lagelonenlanden, heeft een voordeel ten opzichte van zijn concurrenten. Ieder ander bedrijf dat deze maatregel volgt, vermindert zowel voor zijn voorgangers als voor zichzelf het effect op zijn concurrentiekracht. De laatste die deze maatregel treft, heeft er geen voordeel meer van.

Als dit in één branche gebeurt, is er nog weinig aan de hand. De branche heeft blijkbaar te weinig kracht om overeind te blijven in het mondiale spel. Echter, geleidelijk zien we dat het steeds meer sectoren treft. Nu treft het bij Philips ook meer bedrijfsfuncties. Ultiem effect is wel dat er uiteindelijk geen werkgelegenheid in Nederland overblijft en daarmee dus ook geen bestedingskrachtige consumenten. Het einde van de spiraal is bereikt.

Een soortgelijke spiraal ontstaat er bij kostenbesparing op opleidingen. Op korte termijn goedkoop, maar de ontwikkeling van medewerkers komt tot stilstand. Noodzakelijke kennis wordt ingekocht. We zien dat dit ook steeds meer in het verre buitenland gebeurt. Een spiraal dus, die de eerdergenoemde versterkt, omdat niet alleen de arbeid, maar ook de kennis in Nederland wordt afgebouwd.

Een derde voorbeeld is de grote aandacht voor het vergroten van de kasstroom door het uitstellen van investeringen. Als er niet wordt geïnvesteerd, ontstaat er ook geen nieuwe omzet en daalt de waarde van het bedrijf steeds sneller. De leveranciers van de investeringsgoederen zien hun omzet verdwijnen en gaan over op kostenbesparingen; kortom een negatieve spiraal.

Als u om u heen kijkt, zult u vast wel meer van deze spiralen kunnen ontdekken.

Het ombuigen van deze spiralen is niet eenvoudig.

Bedrijven hebben geen keuze. Niet meedoen aan de trends van je collega's is de zekerste manier om je concurrentiekracht te doen afnemen. Macro-economische effecten zijn niet hun verantwoordelijkheid. Van wie kunnen we dit verantwoordelijkheidsgevoel wel verwachten?

De overheid is mijns inziens de eerst aangewezen voor dit terrein. Een afglijdend bedrijfsleven met steeds minder binnenlandse arbeid, meer werkloosheid, meer uitkeringstrekkers en dus een gemiddeld lager bestedingsniveau mag niet ontstaan.

Van de brancheverenigingen van ondernemers mag worden verwacht dat zij een visie op dit terrein ontwikkelen en enerzijds de overheid op haar verantwoordelijkheden wijzen en anderzijds initiatieven ontwikkelen om hun leden uit de klem van de neerwaartse spiraal te halen.

De vakbonden hebben een groot belang om de langetermijnwerkgelegenheid veilig te stellen. Dus, overheid, werkgeversverenigingen en vakbonden, laat het kortetermijndenken over aan de bedrijven en richt u op oplossingen die de arbeidsparticipatie verhogen, de kenniseconomie ontwikkelen en de economie een sterker fundament geven.

Leo Coenders

Ing . Leo A. Coenders EMLog is managementadviseur van Leander advies.

Copyright (c) 2003 Het Financieele Dagblad
